Allerheiligen 2026

Naar aanleiding van de heiligverklaring van Carlo Acutis vorig jaar vroeg dagblad Trouw zich af: hebben we méér heiligen nodig, ook buiten de Kerk? Met het fenomeen van katholieke heiligen is iets opvallends aan de hand. De afgelopen decennia is er, zeker onder de pontificaten van Johannes Paulus II en Franciscus, een enorme toename geweest van het aantal heiligverklaringen. Terwijl de procedures nota bene alleen maar strenger en omslachtiger geworden zijn. Waarom verklaart de Kerk dan tegenwoordig toch zo ongeveer aan de lopende band mensen heilig?

Allereerst moeten we dit beseffen: of de Kerk er nu een stempel van goedkeuring op zet of niet, mensen heilig verklaren doen we toch wel. Verdiend of onverdiend; politieke of maatschappelijke leiders, idolen uit de wereld van sport, film of muziek, ze kunnen zomaar ongevraagd een aureool krijgen aangemeten. Meestal is de devotie overigens maar van korte duur. Want onze dweepzucht is wel eindeloos, maar ons geheugen kort.

Bovendien zijn we doorgaans weinig vergevingsgezind als er een smetje zichtbaar wordt op het blazoen. Want wie hoog vliegt, zien we ook graag diep vallen. Bijna met sadistisch genoegen: roddelbladen en allerlei online-kanalen grossieren erbij. Maar ook in de serieuze media is het een geliefd genre: laten zien dat kerkelijke of wereldse voorbeeldfiguren zich lang niet altijd zo voorbeeldig hebben gedragen. “Ziet ge wel”, roepen we dan, “toch niet zo’n heilig boontje.”

De terechte relativering dat ook heiligen en helden “maar” mensen zijn, slaat dan door naar de andere kant. Dan worden we cynisch, geloven we bij voorbaat niet dat iemand echt kan deugen. In onze samenleving is zo een soort omgekeerde heiligenverering ontstaan; een rotsvast geloof in de gewoonheid en middelmatigheid van alle mensen, in het dogma dat wij allemaal maar wat aanrommelen en dat niemand het in zijn hoofd moet halen dat hij of zij een haar beter is dan een ander.

Nu moeten we onszelf inderdaad vooral niet beter wanen dan een ander, maar het vermogen om een ander beter te wanen dan onszelf zou ik toch niet te lichtzinnig op willen geven. Misschien is het daar in die hele katholieke heiligenverering wel om te doen. Misschien is dat ook de reden waarom de Kerk juist nú zoveel nieuwe heiligen toevoegt aan de kalender. Om tegen de tijdsgeest in te laten zien dat er wel degelijk mensen bestaan die over de schaduw van hun eigen tekorten heen weten te stappen. Niet op eigen kracht of als eigen verdienste, maar als genade: een genade die ons allemaal aangeboden wordt.

Ja, we zijn “maar” mensen, maar misschien zijn “maar” mensen met een beetje hulp van hogerhand wel tot veel meer in staat dan het moderne cynisme bereid is te geloven. Daarom heeft niet alleen de Kerk, maar heel de wereld meer heiligen nodig. Amen.

Johan Goris, pastoor